

Rätt till vård på lika villkor

Ställningstagande från Rätt till vård–Initiativet
2017-06-19

Dagens vård till papperslösa och EU-migranter präglas av stora skillnader vad gäller kunskap om lagstiftningen och dess tillämpning. Vården varierar därför stort i landet. Därför blir människor med tydliga vårdbehov alltjämt nekade behandling som de har rätt till. Detta är oförenligt med all grundläggande vårdetik och oacceptabelt i en rättsstat.

Ur ett patientsäkerhetsperspektiv måste samma grundläggande krav ställas på all vård. Att införa juridiska hinder för vård i rätt tid till rätt patient kan äventyra patientsäkerheten och bör därför inte accepteras.

Den nuvarande, otydliga och svårtolkade lagstiftningen i Sverige särbehandlar särskilt utsatta grupper av människor. Organisationerna bakom Rätt till vård-initiativet har i ett uttalande i november 2013 förkastat begreppet "vård som inte kan anstå" som medicinskt oanvändbart och oetiskt.

EU-migranter som inte har sjukförsäkring från hemlandet, saknar helt rätt till subventionerad vård. För dessa människor omöjliggör det i praktiken att de kan få vård i Sverige. Detta är inte humanitärt och är oförenligt med Sveriges åtaganden om mänskliga rättigheter.

Den rådande situationen försätter dagligen hälso- och sjukvårdspersonal i konflikt med professionernas etiska regler och innebär att rådande, motsägelsefulla lagstiftning kan utgöra en arbetsmiljörisk, något som också framhölls av den statliga utredningen om vård för papperslösa år 2011. Det finns uppenbara, tunga humanitära argument, liksom ett folkhälsoperspektiv och samhällsekonomiska skäl att erbjuda vård på lika villkor till var och en som har behov av vård.

Sverige har förbundit sig att respektera de grundläggande mänskliga rättigheterna. Rätten till bästa möjliga hälsa gäller var och en som vistas inom respektive stats jurisdiktion oavsett juridisk status. Sverige är skyldig att respektera, skydda och uppfylla denna rättighet för alla.

Vi uppmanar därför Sveriges riksdag och regering att omgående säkerställa att asylsökande, papperslösa personer och utsatta EU-medborgare som vistas i Sverige får rätt till vård efter behov och på lika villkor, oberoende av ursprung eller rättslig status. Vi förväntar oss tydligare lagstiftning och ett klarläggande av hur lagarna skall tillämpas på riks nivå.

Sverige har en lång tradition av solidaritet med utsatta folk och samhällsgrupper. I denna anda är det följdriktigt, rätt och värdigt att ett rikt, humanitärt och demokratiskt samhälle inte begränsar utsatta människors rätt till bästa möjliga hälsa genom en hälso- och sjukvård eller tandvård på lika villkor.

Vårdorganisationer bakom ställningstagandet

Vårdorganisationer bakom ställningstagandet:

Audionomerna, Dietisternas Riksförbund, IBL - Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap, Svenska Barnläkarförbundet, Sveriges Farmaceuter, Sveriges läkarförbund, Svenska Barnmorskeförbundet, Sveriges Psykologförbund, Svensk Förening för Röntgensjuksköterskor, Sveriges Tandhygienistförening, Sveriges Tandläkarförbund, SRAT, Akademikerförbundet SSR, Svenska Logopedförbundet, Svenska Läkaresällskapet, Vårdförbundet, Sveriges Arbetsterapeuter, Svensk Optikerförening, Svensk sjuksköterskeförening, Fysioterapeuterna